

Informacje szczególnie chronione, a odpowiedzialność za naruszenia przepisów lotniczych

mgr Agata Kaczyńska
Sekretarz Państwowej Komisji
Badania Wypadków Lotniczych

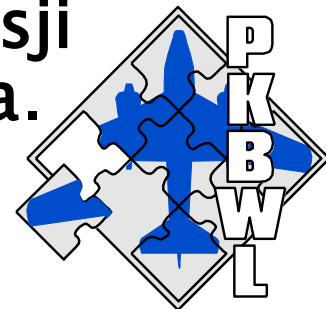
Warszawa, marzec 2012 r.

Wstęp

W początkach kształtowania się systemu prowadzenia badań zdarzeń lotniczych niejednokrotnie komisje określały nie tylko przyczyny i okoliczności wypadków, ale również zakres i stopień odpowiedzialności poszczególnych osób za jego zaistnienie.

W Polsce dopiero w 2002 r. zostały wprowadzone nowe zasady badania, u których podstaw leży przede wszystkim dążenie do naprawy systemu i poprawy stanu bezpieczeństwa w miejsce wyciągania konsekwencji wobec sprawców zdarzeń lotniczych.

Obecne postrzeganie i rozumienie roli Komisji znacznie odbiega od poprzedniego wzorca.

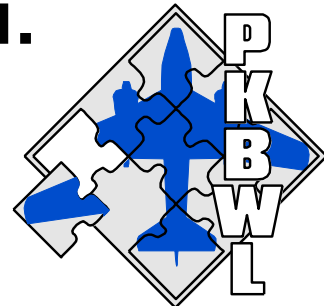
Wytyczne Rozporządzenia 996/2010

- ▶ (22) System bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego opiera się na opiniach i wnioskach zebranych podczas badania wypadków i incydentów w przeszłości, co wymaga bezwzględnego stosowania przepisów w zakresie zachowania poufności, aby zapewnić dostępność cennych źródeł informacji w przyszłości. W związku z tym dane szczególnie chronione dotyczące badania zdarzeń lotniczych powinny być chronione w odpowiedni sposób.
- ▶ (24) System lotnictwa cywilnego powinien jednocześnie promować system bezsankcyjny ułatwiający spontaniczne zgłaszanie zdarzeń i tym samym wspomagający upowszechnienie zasady "just culture".

Wytyczne Rozporządzenia 996/2010

- ▶ (25) Informacje dostarczone przez osobę w ramach badania zdarzenia lotniczego nie powinny być wykorzystywane przeciwko tej osobie, przy pełnym poszanowaniu dla zasad konstytucyjnych i prawa krajowego.
- ▶ (26) Państwa członkowskie powinny mieć opcję ograniczenia zakresu przypadków, w których można podjąć decyzję o ujawnieniu informacji uzyskanych w trakcie badania zdarzenia lotniczego bez naruszenia sprawnego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.

Rozporządzenie 996/2010 – zakres informacji objętych ochroną

Art. 14 ust. 1. Następujących dokumentów nie udostępnia się i nie wykorzystuje do celów innych niż badanie zdarzenia lotniczego:

- ▶ a) **wszelkich oświadczeń osób złożonych przed organem ds. badania zdarzeń lotniczych w trakcie badania zdarzenia lotniczego**;
- ▶ b) **zapisów ujawniających tożsamość osób, które składały zeznania w ramach badania zdarzenia lotniczego**;

Rozporządzenie 996/2010 – zakres informacji objętych ochroną

- ▶ c) informacji zebranych przez organ ds. badania zdarzeń lotniczych, które są szczególnie chronione i mają charakter osobisty, w tym informacji dotyczących zdrowia poszczególnych osób;
- ▶ d) materiałów, które pojawiły się w terminie późniejszym w trakcie badania, takich jak notatki, szkice, opinie sporządzone przez inspektorów, opinie wyrażone w trakcie analizy informacji, w tym analizy informacji z rejestratora parametrów lotu;

Rozporządzenie 996/2010 – zakres informacji objętych ochroną

- ▶ e) informacji i dowodów dostarczonych przez prowadzące badanie osoby z innych państw członkowskich lub państw trzecich zgodnie z międzynarodowymi normami i zalecanymi praktykami, jeżeli tego wymaga ich organ ds. badania zdarzeń lotniczych;
- ▶ f) projektów wstępnych lub końcowych raportów lub oświadczeń tymczasowych;

Rozporządzenie 996/2010 – zakres informacji objętych ochroną

- ▶ g) nagrań głosu i obrazu w kokpicie i ich zapisów pisemnych oraz nagrań głosu z jednostek kontroli ruchu lotniczego, gwarantując również, że informacje niemające znaczenia dla badania zdarzenia, a w szczególności informacje dotyczące życia prywatnego, są odpowiednio chronione, bez uszczerbku dla ust. 3.

Rozporządzenie 996/2010 – zakres informacji objętych ochroną – odstępstwa

- ▶ 3. Niezależnie od ust. 1 i 2, wymiar sprawiedliwości lub organ właściwy do podejmowania decyzji w sprawie ujawnienia zapisów zgodnie z prawem krajowym może jednak zdecydować, że korzyści wynikające z ujawnienia zapisów, o których mowa w ust. 1 i 2, do innych celów zgodnych z prawem przewyższają negatywny krajowy i międzynarodowy wpływ, jaki działanie to mogłoby wywrzeć na bieżące lub przyszłe badanie zdarzeń lotniczych. Państwa członkowskie mogą zdecydować o ograniczeniu zakresu przypadków, w których można podjąć taką decyzję o ujawnieniu, przy poszanowaniu aktów prawnych Unii.

Rozporządzenie 996/2010 – zakres informacji objętych ochroną

- ▶ **Art. 14 ust. 2. Następujących zapisów nie udostępnia się i nie wykorzystuje do celów innych niż badanie zdarzenia lotniczego lub innych celów służących poprawie bezpieczeństwa lotnictwa:**
 - ▶ a) **wszelkiej korespondencji pomiędzy osobami zaangażowanymi w eksploatację statku powietrznego;**
 - ▶ b) **pisemnych lub elektronicznych nagrań i zapisów pisemnych nagrań z jednostek kontroli ruchu lotniczego, w tym sprawozdań i wyników opracowanych do celów wewnętrznych;**

Rozporządzenie 996/2010 – zakres informacji objętych ochroną

- ▶ c) pism przewodnich w sprawie przekazania zaleceń dotyczących bezpieczeństwa adresatowi przez organ ds. badania zdarzeń lotniczych, jeśli tego wymaga organ ds. badania zdarzeń lotniczych wydający zalecenie;
- ▶ d) zgłoszeń o zdarzeniach sporządzonych na mocy dyrektywy 2003/42/WE.

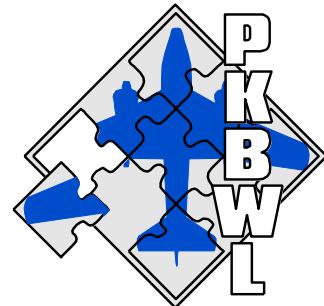
Rozporządzenie 996/2010 – zakres informacji objętych ochroną

- ▶ **Zapisy z rejestratora parametrów lotu nie są udostępniane ani wykorzystywane do celów innych niż badanie zdarzenia lotniczego, cele zdatowności do lotu lub obsługi technicznej, z wyjątkiem przypadków, gdy zapisy te są pozbawione elementów pozwalających na identyfikację lub są ujawniane zgodnie z procedurami zabezpieczającymi.**

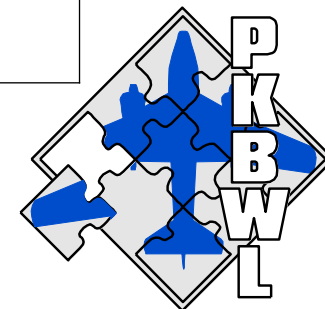
Prawo lotnicze

- ▶ Art. 135 ust. 6 W przypadku stwierdzenia, że:
 - 1) statek powietrzny w chwili zdarzenia był używany przez osobę nieuprawnioną,
 - 2) osoba używająca statku powietrznego była pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
 - 3) statek powietrzny został zbudowany lub był użytkowany niezgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - 4) statek powietrzny był używany w wyniku przestępstwa, w szczególności uprowadzenia
- Komisja może odstąpić od badania wypadku lub incydentu lotniczego, powiadamiając jednocześnie właściwe organy o podejrzeniu naruszenia przepisów karnych.

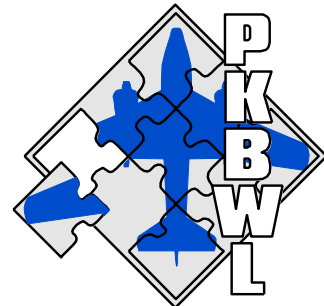
Odpowiedzialność za naruszenia przepisów lotniczych

Zdarzenia z lat	Liczba decyzji PKBWL o odstąpieniu od badania zdarzenia	Podstawa prawna odstąpienia art. 136 ust. 6 ustawy Prawo lotnicze, w tym:			W tym wypadki śmiertelne
		pkt 1	pkt 2	pkt 3	
2003	3	2	1	1	1
2004	1	1	-	-	-
2005	1	-	-	1	-
2006	8	8	-	6	1
2007	2	1	-	2	1
2008	6	2	2	5	2
2009	7	7	-	4	1
2010	5	4	-	3	1
2011	6	5	1	1	3
Podsumowanie:	39	30	4	23	10

Rozporządzenie 996/2010

- ▶ **2. Jeżeli w trakcie badania zdarzenia lotniczego wychodzi na jaw lub podejrzewa się, że wypadek lub poważny incydent związany jest z aktem bezprawnej ingerencji określonym w prawie krajowym, takim jak prawo krajowe dotyczące badań wypadków lotniczych, osoba nadzorująca badanie niezwłocznie informuje o tym właściwe organy.**

Niezależność badań

▶ Prawo lotnicze:

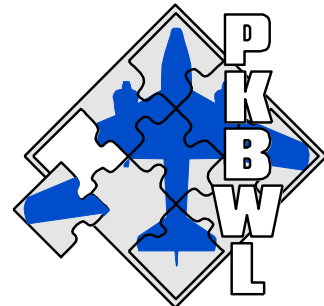
Art. 134 ust. 1e. Badania, o których mowa w ust. 1, są prowadzone przez komisje, o których mowa w art. 17 oraz art. 140, niezależnie od postępowania przygotowawczego, sądowego, sądowno-administracyjnego, administracyjnego lub czynności związanych z likwidacją szkody.

Niezależność badań

- ▶ Rozporządzenie UE 996/2010:

Art. 5 ust. 5. Badania zdarzeń lotniczych, o których mowa w ust. 1, 2 i 4, w żadnym wypadku nie mogą być powiązane z orzekaniem o winie lub o odpowiedzialności. Są one niezależne, odrębne w stosunku do wszelkich postępowań sądowych lub administracyjnych służących orzeczeniu o winie lub odpowiedzialności i pozostają bez uszczerbku dla nich.

Podmioty prowadzące postępowanie w kierunku stwierdzenia naruszeń przepisów i odpowiedzialności za te naruszenia

- ▶ Prokuratura (a w jej imieniu wiele czynności przeprowadza Policja) – w zakresie odpowiedzialności karnej
- ▶ Prezes ULC – w zakresie naruszeń prawa lotniczego (administracyjnego)

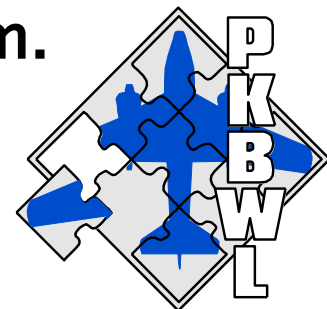
Dodatkowo w zakresie odpowiedzialności:

Ubezpieczyciel – w zakresie spraw związanych z likwidacją szkody

Współpraca

- ▶ Rozporządzenie UE 996/2010, art. 12 ust. 3:
 - ▶ Państwa członkowskie zapewniają, aby organy ds. badania zdarzeń lotniczych, z jednej strony, i pozostałe organy, które mogą być włączone w działania związane z badaniem zdarzenia lotniczego, takie jak organy prowadzące postępowanie karne, organy lotnictwa cywilnego i jednostki poszukiwawcze i ratunkowe, z drugiej strony, współpracowały ze sobą dzięki zawartym wcześniej porozumieniom.

Współpraca

Porozumienia powinny odnosić do następujących zagadnień:

- ▶ a) dostęp do miejsca wypadku;
- ▶ b) zabezpieczenie i dostęp do materiałów dowodowych;
- ▶ c) raport wstępny i kolejne raporty dotyczące stadium każdego postępowania;
- ▶ d) wymianę informacji;
- ▶ e) właściwe wykorzystywanie informacji z zakresu bezpieczeństwa;
- ▶ f) rozwiązywanie konfliktów.

Dziękuję za uwagę

Agata Kaczyńska

